ELENA RAMONA POTOROACĂ
(Sibiu)

TERMINOLOGIA PORTULUI POPULAR ROMÂNESC DIN ZONA TIMOCULUI NEGRU

Localizare: Timocul Negru

Cercetătorul de origine sârbă Tihomir Georgević: în studiul *Printre românii noştri*[1], face o delimitare a tuturor localităţilor româneşti de pe teritoriul Serbiei, specificând zonele în care aceştia îşi duc existenţa: „[...] românii trăiesc în spaţiul ce se întinde cam de la muntele Râtan la Dunăre şi de la Morava Mare până la Timoc: exact în cele patru judeţe din nord-estul Serbiei, adică în judeţul Timoc (în două plase: Zaicear [Zajčar] şi Bolievaţ [Boljevac]); în judeţul Morava (în trei plase: Paracin, Despotovaţ şi Resava) şi în judeţele Pojarevaţ [Požarevac] şi Craina [Krajina]" (Georgević 2008, p. 16).

Conform aceluiaşi cercetător, satele româneşti care făceau parte din **judeţul Timoc** în acea perioadă erau: *Bor, Brestovăţ, Părlita, Nicolicevo, Gârlian, Şlivar, Bucie, Topla, Kriveli, Lubniţa, Gamzigrad, Metovniţa, Oştreli* şi *Slatina,* iar din **plasa Bolievaţ**: *Valaconie, Savinaţ, Bacica, Dobropolie, Zlot, Lucovo, Mali-Izvor, Osnić, Bogoviţa, Podgoraţ* şi *Şarbanovaţ.*

Astăzi, când se vorbeşte despre românii din Valea Timocului, localizarea se face în funcţie de factorii geografici (zona de munte, de câmpie) şi factorii de influenţă din România.

Un aspect important ce stă la baza cercetărilor care au ca preocupări ştiinţifice aceste comunităţi româneşti din Serbia este descin-

[1] Studiu apărut ca urmare a cercetărilor ştiinţifice întreprinse în anul 1905 în comunităţile româneşti de pe teritoriul Serbiei.

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

derea în mijlocul acestora şi repertorierea elementelor româneşti (care mai sunt încă vizibile), sesizându-se influenţele de la o zonă la alta, surprinzând totodată elementele caracteristice fiecăreia, realizându-se astfel similitudini între perioade de timp diferite (sfârşitul secolului al XIX-lea–începutul secolului al XX-lea, perioada interbelică, respectiv a doua jumătate a secolului al XX-lea şi secolul XXI), când se observă modificări vizibile atât la nivelul vieţii cotidiene, cât şi la cel al influenţelor de factură culturală.

Zona cunoscută sub denumirea **Timocul Negru** este situată în partea de sud-est a Serbiei, fiind traversată de râul care poartă acelaşi nume. Localităţile româneşti care fac parte din această zonă sunt delimitate de comunităţile sârbeşti astfel: în partea de vest de localitatea *Bulioţ*, iar în partea de est de localitatea *Zaicear*, fiind grupate astfel :

– în partea de nord (pe malul drept al râului Timocul Negru) se află localităţile: *Izvorul Mic*, *Bogoviţa*, *Podgor(a)ţ*, *Zlot*, *Şarbanovaţ*, *Mito(v)niţa*, *Bresto(vă)ţ*;

– în sud (pe malul stâng al râului Timocul Negru) localităţile: *Valeacuania* (oficial Valakonje, denumire care, pe româneşte, înseamnă din Valea cu Anini), *Savinăţ (Tâlva Roşie)*, *Osnicea*, *Gânzâgrad*, *Şlivari*.

În cercetările actuale, informatorii din această zonă au precizat că nu există diferenţe de la o localitate la alta în ceea ce priveşte obiceiurile, tradiţiile şi costumul popular. Puţine persoane mai pot, la ora actuală, descrie costumul popular pe care îl deţin în colecţia personală, acesta fiind de obicei primit sub formă de moştenire şi este purtat doar dacă un membru al familiei face parte dintr-un grup folcloric sau dintr-un ansamblu.

Caracteristici ale costumului popular românesc din Timocul Negru – sfârşitul secolului al XIX-lea-secolul al XX-lea. Analiză comparativă

Ca şi în cazul altor comunităţi româneşti din diferite teritorii ale spaţiului european, şi la românii din Serbia călătorii străini şi români

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

(din diferite perioade) au avut drept preocupare radiografierea tuturor elementelor care definesc identitatea acestora într-un spaţiu străin, urmărind mai multe direcţii de cercetare: *istorică*, *dialectologică*, *folclorică*.

Acelaşi cercetător sârb, Tihomir Georgević, fiind preocupat de „tot ce era în legătură cu viaţa naţională şi cu obiceiurile, însemnând deosebirile din punct de vedere naţional" (Georgević 2008, p. 39), consemnează în câteva rânduri în jurnalul său de călătorie elemente ale portului bărbătesc şi femeiesc din localitatea Valakonje, aflată în Timocul Negru, cunoscută astăzi sub denumirea de Valeacuania.

Conform călătorului, îmbrăcămintea bărbătească purtată în anul 1905 era compusă din:

„*Opinca* (plural opinşi), cuvânt format din slavonescul *opinc* (plural *opanţi*)[2], pe care le lucrează din piei crude, într-un chip foarte neîndemânatic şi foarte neartistic. *Obielie* = *obiele* (singular *obeală*), cuvânt luat din vechiul slavon *obion* = a înfăşura (plural *oboiti*), pe care le lucrează din ţesătură de lână[3]; *calţuni* = *călţune* (singular *călţun*), cuvânt de origine neogreacă şi din italienescul *calzone*, cusuţi dintr-un postav alb, aşa încât să pară ca nişte ciorapi. *Şorec*[4] – ciorap (plural *şoreşi*). Originea acestui cuvânt nu-mi este cunoscută. Şoreşii se fac din postav alb. Croiala este în felul croielii pantalonilor cu craci, peste tot de aceeaşi lăţime, care coboară la pământ şi acoperă *călţunile.* Pe alocuri şoreşii sunt aşa de lungi încât este nevoie să fie suflecaţi. Lungimea şoreşilor este socotită ca o modă, un fel de risipă şi lux, iar în unele sate se poartă şi suflecaţi de o palmă şi chiar mai mult. *Cămaşa* (din lat. *camisia*) este făcută din pânză de cânepă. Cămaşa, dar numai cea bărbătească, se mai numeşte şi *câlţan*. *Mâneşi* – *mâneci* (singular – *mănica*, din lat. *manica*); *gulier* (din magh. *guler*) şi *pieptar*, toate umplute cu o cusătură pe care o numesc *râuri*

[2] Rom. *opincă* este de provenienţă sud-slavă: bg. *opinăk*, pl. *opinci*, fem. *opinka*, pl. *opinki*; cf. şi srb. *òpanak* şi fem. *openka* (cf. Mihăilă 1960, p. 67).

[3] G. Mihăilă (*ibidem*) consideră că etimonul rom. *obială* este bg. *obijalo* „bucată de pânză cu care, se înveleşte laba piciorului" < sl. com. *ob-viti*.

[4] Rom. *cioarec*, pl. *cioareci*, cu etimologie necunoscută.

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

(râuri)[5]. Unele cămăşi, mai ales la femei, de obicei sunt foarte frumoase şi sunt într-atât încărcate de râuri bine lucrate, încât brodarea lor trebuie să le fi luat mult timp, multă osteneală şi pierdere de vreme; *şiştori* (*şişţoare* = ţesătură de lână)[6]; *cura* = *curea* (din lat. *corrigia*), care se încinge peste şiştoare; *zabun* (*zăbun*, din tc. *zibun* sau din bg. *zabun*), haină de postav alb, care ajunge până la genunchi, cu mâneci până la coate. Peste ea, în jurul mijlocului, se încinge *brâul*. *Aina – haină* (din sb. *halinia* sau bg. *halina*), parte de îmbrăcăminte de postav alb, seamănă cu paltonul, se îmbracă peste zăbun, fără cingătoare; *izmenie* (izmene). De obicei românii nu poartă izmene, rareori câte unul le îmbracă vara, în locul şoreşilor. Pe cap, vara se poartă *checie* (tichie). E un fel de pălărie roşie, din ţesătură de lână, care seamănă cu fesul turcesc. Iarna se poartă *caşula* (căciulă, din alb. *kesul'e* [sic!] şi latinescul *casual...*[7]. Tineretul, oamenii mai maturi, care vor să se grozăvească, să fie, cum spun ei, „măreţi", poartă la picioare foarte multe *aţe* (din latinescul *acia*) din păr negru de capră (vezi Georgević 2008, p. 39–40).

Din memoria colectivă actuală a românilor timoceni a dispărut aproape în totalitate descrierea completă şi complexă a costumului tradiţional străvechi.

Prezentăm în continuare datele oferite de către informatorul nostru Zvonko Trailović[8], cu privire la portul vechi al românilor,

[5] Referitor la termenul *râuri*, autorul precizează că în Damé explicaţia este următoarea: *râuri = florile brodate pe cămăşile ţărăneşti*.

[6] Cf. rom. *şitoare*, reg. şi *şiştoare*, *şuştoare*, care, printre altele, apare şi cu sensul de „ţesătură" (sau împletitură) lungă şi îngustă, cu care se înfaşă copiii, faşă.

[7] Termenul *căciulă*, cunoscut şi în aromână, dar şi în alte limbi din Balcani şi în maghiară, de origine necunoscută, pare a fi fost răspândit de români (vezi DLR, s.v.).

[8] Tânăr român din localitatea *Osnicea* (1 800 de locuitori, situată pe Valea Timocului Negru); este stabilit în România de 12 ani, aici definitivându-şi studiile. Actualmente locuieşte în Sibiu. Referitor la pasiunea lui pentru etnografie, acesta a declarat: „De când mă ştiu m-au interesat lucrurile ce ţin de tradiţii şi obiceiuri şi am vorbit cu bătrânii despre ele". Crescut într-un mediu în care s-a pus accentul pe păstrarea elementelor de identitate românească în acest spaţiu, familia lui păstrează şi astăzi costume populare autentice moştenite din generaţie în generaţie, acestea

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

cunoscut din relatările bunicilor şi părinţilor, el fiind totodată şi un autentic păstrător al costumului tradiţional din această zonă:

„Costumul vechi de pe valea Timocului Negru este specific acestei zone, dar şi văii Poreciului, ambele văi făcând parte din zona de interferenţă dintre partea oltenească a Timocului şi partea bănăţenească sau ungurenească. Satele care sunt mărginaşe cu satele ţărăneşti[9] sau olteneşti au influenţă din această zonă, iar cele care sunt către Banat, bănăţenii timoceni, au influenţă din această zonă. Influenţa este slabă, când este vorba de costumul vechi, care s-a purtat până în perioada interbelică, când a fost înlocuit treptat cu un alt port; unii spun că are influenţe din portul sârbesc, însă elementele nu sunt foarte vizibile".

Portul bărbătesc

Bărbaţii purtau *calţoni* scurţi, care erau în principiu obiele, ţesături de 1 m lungime şi 30 cm lăţime, făcuţi în pătrăţele alb-negru, cu care se înfăşura piciorul, peste care veneau opincile.

Pantalonii, numiţi *cioareci*, aveau o anumită croială, şi erau numiţi cioareci cu ghidă, croiala fiind asemănătoare cu cea din zona Gorjului, Valea Haţegului, Mehedinţul de Munte. Pe pantaloni, la tivuri, sunt puşi *bârnaşi negri*.

Cămaşa era despicată în faţă, cu *râuri* de culoare neagră sau roşie, făcută din cânepă sau in, ulterior din bumbac. Cămăşile erau până la genunchi, vara fiind purtate fără pantaloni, în special la munca câmpului. Brâul era ca la fete, fiind însă mai lat la bărbaţi. La mâneci cămaşa avea broderie (râuri) diferit poziţionată faţă de cămaşa femeiască, care avea broderia atât pe mânecă, cât şi la guler.

Iarna, peste cămaşă se purta *zăbunul* făcut din cioarec alb, cu mâneci scurte, împodobit cu fir roşu ca să fie frumos. Peste zăbun se purta *aina*, cu rol de protecţie împotriva frigului. Pe cap bărbaţii purtau căciula cu *biţuri* (şuviţe din lână de oaie), acest tip de căciulă fiind specific celor care trăiesc la munte, în special ciobanilor[10].

---

fiind de o valoare inestimabilă în prezent pentru cercetători, care pot identifica elementele comune portului românesc de la nord şi de la sud de Dunăre.

[9] Adică cei veniţi din Ţara Românească [nota n. E.P.].

[10] Termenul este cunoscut şi în Haţeg şi Banat cu sensul de „viţă de păr sau de lână", mai multe fire de lână sau de păr alese laolaltă; etimologic este înrudit cu *miţ*

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

Îmbrăcămintea femeilor

Reflectată în notele aceluiaşi cercetător, ea „se compune din *opinci* bărbăteşti, *obiele* bărbăteşti, *călţuni* ca la bărbaţi, *şoreşi*. *Şoreşii* la femei ating genunchii, au talpă şi se încalţă la picior, întâi şoareşii, apoi călţunul; *cămaşă* se cheamă numai cea purtată de femei, a bărbaţilor numindu-se *câlţan*[11] – *mâniş ghe pândză* (mâneci de pânză) din cânepă, cu mânecile până la palmă sau până la cot, toată împodobită cu râuri, şi pe mâneci şi la guler şi primprejur şi la piept; *cheba* (ghebă) de postav de lână, în formă de cămaşă, dar fără mâneci, se poartă numai iarna; *opreg* (plural *oprej*[12]), fotă în culori, din ţesături subţiri, de lână. Romăncele poartă câte două fote, una în faţă şi alta în spate. [...] *Aina* (*haina*) este la fel ca şi cea bărbătească. Haina femeiască ajunge ceva mai jos de genunchi, aşa încât vara, când femeia umblă fără ciorapi, gleznele rămân descoperite. Pe cap femeile şi fetele poartă *plecher*, ceva asemănător cu *târvelile* purtate de femeile noastre din Morava şi din regiunile sudice ale Serbiei. Apoi poartă *şapţă*. *Şapţa* este o maramă care se poartă peste *târvelie*. Şapţele erau purtate numai de femei. În fine, *propoada* (*broboada*) – o maramă cu care se înfăşoară. Seamănă foarte mult cu ştergarul. De când *plecherul*, pentru motive de igienă, de câţiva ani, a fost oprit, nu se mai poartă" (Georgević 2008, p. 40–41).

Portul vechi femeiesc prezentat de către de către informatorul nostru se bazează tot pe informaţiile culese de acesta de la bătrânii din familia sa.

Înainte de căsătorie, fetele mergeau cu capul descoperit, iar după căsătorie purtau *pleteri* (părul în anumită pieptănătură), sau pieptănătura în cosiţe, întâlnită şi în Haţeg şi Valea Cernei. Peste *pleteri* se purta *ceapsa*, care nu seamănă cu cele care se purtau în România în acea vreme. *Ceapsa* este ca o bucată de pânză de 15 cm lăţime, partea din faţă a pânzei fiind prinsă înainte, formându-se un *corn*, în

(*miţă*); „laine des agneaux endus pour la première fois, laine agneline" < lat. **agnicius*, *-a*, *-um* „d'agneau", *agneus* (Frăţilă 1999, p.106).

[11] *Câlţan*: *câlţan* este un derivat cu suf. *-an* de la *câlţi* .

[12] *Opreź.*

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

spate terminându-se în formă de *şpiţ*. Lungimea era de 40–44 cm, iar pe margini avea cusute râuri; un singur *râu* venea cusut pe mijloc, care mergea din faţă în spate. Culorile care predominau în compoziţia *ceapsei* erau roşu şi negru, iar ca modele apăreau svasticile, esurile etc. Iniţial râurile erau cusute doar pe fir de pânză de in şi cânepă, cea din urmă predominând, şi din fir de bumbac. O altă caracteristică era legată de faptul că nu se coseau în cruce, aşa cum se va proceda ulterior, pe pânză de bumbac. Ceapsa se prindea în faţă, susţinând cozile cu ajutorul unor *ace*, care erau în număr de 3 sau 5, unite între ele cu *sălbuţe* făcute din mărgele. După cum îmi povestea bunica, tot pentru susţinerea cozilor se mai foloseau nişte *cadre făcute din coajă de lemn de tei*, însă nu s-au păstrat. Ceapsa se purta permanent, pentru că nu au existat costume pentru diferite momente ale vieţii, costumul purtându-se zilnic. Bătrânele îşi făceau haine pentru moarte în timpul vieţii, numite *haine de ţinută*.

Peste *ceapsă* se purta *broboada*, de culoare albă, cu dungi de diferite culori, la o distanţă de 10–15cm, cu o lăţime de 1 cm. Ca dimensiuni, broboada era de 30 cm lăţime şi 1m şi 50 de cm lungime. Broboada se purta mai ales iarna, pentru a proteja capul de frig.

Femeile purtau de asemenea pe cap, în partea din spate, *colălie* (iarbă), colorată sau necolorată, numită *colieră*, cu rol de împodobire. În stânga capului se puneau floarea şi cocorii (bucheţele de pene colorate, de la păsări). La gât femeile purtau salbă din bani.

Cămaşa era la început dreaptă, lungă până la gleznă, simplă, neîncreţită la gât. Apare şi cămaşa alcătuită din două părţi: *ciupacul* (partea de sus) şi *poalele* ce aveau lungimea de 100–110 cm, făcute la rândul lor din două părţi, una în faţă, alta în spate, confecţionate din in sau pânză, iar lateral câte două clinuri, care se făceau din câte o foaie. Ulterior poalele se unesc cu ciupacul, dar se croiesc şi se fac separat. Poalele aveau *râuri* de culoare neagră, confecţionate din lână. Peste mijloc femeia se încingea cu *cişţorile*, de 10 cm, cu o lungime de 2 m, făcute din lână colorată din mai multe nuanţe de negru şi roşu, lucrate la război şi bătute cu *năbolnicul*[13].

[13] Cf. dr. *năbonic*, *năbolnic* s.n.: prin Banat, instrument de lemn, având forma unui cuţit cu care se bate cânepa (cf. DLR, s.v.).

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

Opregele din faţă şi din spate erau făcute dintr-un petec negru, care avea *pui* (model de culoare albă). Cel din faţă era mai îngust, cel din spate era mai lat şi un pic mai lung ca cel din faţă, pe ambele existând franjuri de culoare neagră. Peste *ciupac* se purtau *ilice* de aba, de culoare neagră, nu foarte împodobite cu modele sau mărgele. Se mai purtau *mânecile*, ca un fel de geacă, până la brâu, de culoare albă. Iarna, peste cămaşă se purta *şuba*, care era conică, ajungea până la genunchi şi se strângea pe margini şi în spate. Se purtau doar *opregele* în faţă, nu şi în spate. Tot iarna, peste toată vestimentaţia se purta *aina* lungă până la genunchi.

Vara, în picioare purtau doar opinci, iar iarna, un fel de ciorapi fără talpă, asemănători unor saci, numiţi *cioareci*, care erau, în general, de culoare albă; iar deasupra vin *calţonii*, de culoare neagră sau maro.

Iarna, atât bărbaţii cât şi femeile purtau peste obiele şi peste calţoni *plotogi*, bucăţi de piele de oaie cu care se învelea piciorul ca să nu intre apa.

Costumul nou

Costumul femeiesc. După Primul Război Mondial se face simţită o schimbare în ceea ce priveşte modalitatea de îmbinare a elementelor portului, aceste modificări fiind vizibile în mai multe zone. Astfel : peste poale se purta *cărţarul* încreţit (fustă făcută din 2 foi de ţesătură din lână încreţită doar de către anumite femei care cunoşteau această tehnică). *Opregele* nu se mai ţes, ci se cos, apar motivele florale, care nu sunt specifice zonei (specifice ţăranilor[14], oltenilor, care le foloseau frecvent).

Cămaşa nu mai este compusă din poale şi ciupac. Poalele se fac separat, nu se mai unesc cu ciupacul, apare ca element nou dantela care va împodobi poalele. Partea de sus a cămăşii, numită *cămeşuică* sau *ciupac*, este împodobită cu dantelă, acum făcându-şi apariţia şi motivele florale.

[14] Cei din Ţara Românească.

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

Apar *ilicile* din catifea, împodobite cu *gaitane*. Pe cap se poartă *năframele* cumpărate, acestea fiind din mătase şi cu *ciucuri*, de aceeaşi culoare cu năframa, care era de obicei de culoare galbenă. Năframa se leagă în creştet şi se împodobeşte cu pene de struţ. La gât apar mărgelele.

În picioare se poartă ciorapii croşetaţi, pe picior, făcuţi din lână neagră cu găurele şi multe modele. Dispar opregele cu ciucuri şi rămâne doar *pristelcă*, *şorţul* din faţă, cu modele, acesta fiind confecţionat din catifea.

Costumul bărbătesc: apare cămaşa din bumbac, strânsă la mâneci. Dispare croiala veche a pantalonilor cu tur, fiind vizibilă croiala orăşenească. Pantalonii sunt de culoare neagră, apar vestele, ilicele, în picioare ciorapii negri şi opincile, care sunt lucrate mult mai îngrijit. Pe cap se poartă căciulile de astrahan, căciulile din blană de oaie dispărând.

Concluzii

Lucrarea de faţă şi-a propus o analiză comparativă a principalelor informaţii găsite în bibliografia de specialitate, dar şi a celor culese de la informatorii care trăiesc în spaţiul amintit, despre costumul popular tradiţional care se mai păstrează în zona Timocului Negru, informaţii care dispar şi pe care nu le găsim introduse în circuitul ştiinţific actual.

Incursiunile cercetătorilor în spaţiul lor de rezidenţă din trecut, dar şi din prezent, aduc la lumină urme deteriorate ale unei culturi materiale şi imateriale, care depozitau cândva esenţele unor trăiri autentice, complexe, vizibile în fiecare spaţiu românesc, specifice acestor comunităţi din Serbia, indiferent de zona geografică.

Analiza succintă a componentelor ce definesc costumul popular tradiţional în prezent în comparaţie cu cel purtat la sfârşitul secolului al XIX-lea–începutul secolului al XX-lea evidenţiază o rapidă diluare a acestor elemente autentice, care au făcut şi încă mai fac parte din cultura lor. Având o cultură dominată de oralitate, românii timoceni au ştiut să păstreze şi să permanentizeze elementele identitare de-a lungul secolelor.

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

În prezent, procesul de îmbătrânire a populaţiei româneşti din Serbia, refuzul tinerilor de a vorbi în limba română, precum şi ignorarea elementelor ce ţin de tradiţii şi obiceiuri reflectate din ce în ce mai puţin în întreaga cultură de factură românească, care încearcă să se perpetueze pe acest teritoriu, ne obligă ca în demersurile noastre ştiinţifice să culegem date cât mai variate care să completeze şi să contureze în contextul actual viaţa românilor timoceni. Aspectele istorice, etnografice şi dialectologice regăsite în manuscrise sau în arhiva personală a unor interlocutori, sunt adevărate testimonii pentru lumea ştiinţifică actuală.

Caracterul de oralitate a produselor culturale ne determină la arhivarea lor în format video şi audio, respectiv în editarea unor volume care să reflecte viaţa acestora aşa cum este ea în contextul actual. Raportarea la trecut a prezentului vine să completeze imaginea de ansamblu a unei populaţii care trăieşte de secole în acest spaţiu, şi, contrar tuturor factorilor de deznaţionalizare, a rezistat şi chiar s-a încăpăţânat să perpetueze, să permanentizeze elementul românesc de la sud de Dunăre.

BIBLIOGRAFIE

Damé = F. Damé, *Nouveau dictionnaire roumain-français*, Bucarest, Imprimerie de l'État, 1893.

DA = *Dicţionarul limbii române*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1913 şi urm.

DLR = *Dicţionarul limbii române*, serie nouă, Bucureşti, Editura Academiei R.P.R./R.S.R./Române, 1965 şi urm.

Frăţilă 1999 = Vasile Frăţilă, *Studii lingvistice*, Timişoara, Editura Excelsior, 1999.

Georgević 2008 = Tihomir Georgević, *Printre românii noştri*, în Hedeşan (coord.), 2008a, p. 13–17.

Gherman 2003 = Ion Gherman, *Românii din jurul României*, Bucureşti, Editura Vremea, 2003.

Mihăilă 1960 = G. Mihăilă, *Împrumuturi vechi sud-slave în limba română*, Bucureşti, Editura Academiei R.P.R., 1960.

Petrovici 1942 = Emil Petrovici, *Note de folklor de la românii din Valea Mlavei (Sârbia)*, în „Anuarul Arhivei de Folclor", VI, 1942, p. 43–75.

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)

Hedeşan (coord.) 2008a = Otilia Hedeşan (coord.), *Românii din Timoc*, vol. II, Timişoara, Editura Marineasa, 2008.
Hedeşan 2008b = Otilia Hedeşan (coord.), *Timoc. Studii şi articole*, Timişoara, Editura Marineasa, 2008.
Zbuchea 1999 = Gheorghe Zbuchea, *O istorie a românilor din Peninsula Balcanică în secolele VIII–XX*, Bucureşti, Editura Biblioteca Bucureşti, 1999.

THE TERMINOLOGY OF ROMANIAN FOLK CLOTHING FROM TIMOCUL NEGRU AREA
(*Abstract*)

The paper contains information collected from the few informers who remember details regarding the traditional clothing worn in the Romanian communities from the above mentioned area, at different times. These information disappear, unfortunately, and we do not find them introduced in the present scientific circuit, their disappearance being the result of the young's reticence in relating to ancestral traditions but also the result of their refuse to learn Romanian language in order to send to future generations the valuable Romanian material and immaterial heritage still existing in Serbia.

The brief analysis of the components defining the folk traditional costume at present as compared to the one worn at the end of the nineteenth century and the beginning of the twentieth century, shows a rapid dilution of these authentic elements, which have been and still are part of their culture. Such a comparative analysis of the main components of the Romanian costume from Timocul Negru area was necessary because it changed significantly in time, and these changes can be notified today at the occasional wearers met only at festivals or other kinds of cultural events.

The reference to past of the present complements the perspective of a population living in this area for centuries, and, contrary to all factors of denationalization, it has stubbornly resisted and even perpetuated the Romanian element at the south of Danube.

CUVINTE-CHEIE: *Timocul Negru, port popular românesc, costum bărbătesc, costum femeiesc.*
KEYWORDS: *Timocul Negru, Romanian folk clothing, male costume, female costume.*

Complexul Naţional Muzeal ASTRA
550182 Sibiu, Piaţa Mică, 11
potoroaca_ramona@yahoo.com

BDD-V736 © 2012 Argonaut, Scriptor
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.25 (2026-09-15 05:56:55 UTC)